

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Poßítne actio esse violenta agenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO SECUNDA.

Sitne rei alicui desitio violenta.

I. **R**ATIO dubitandi est, nam neque est violenta instanti quo res desinit, cum tunc res non sit, & consequenter nec existit inclinatio contra quam sit desitio, neque in instanti precedente, cum illo instanti non sit desitio; nihil autem potest esse violentum, nisi quando est.

II. Dicendum nihilominus desitionem posse rei alicui esse violentam, idque eo instanti quo desinit, si ei tunc debebatur conservatio, ad hoc autem sufficit quod immediate ante extiterit, sicque est contra appetitum & exigentiam non presentem, sed præexistentem, quod satis est ad violentiam, cum sit satis ad injuriam, qui enim destruit rem alterius, vel hominem occidit, facit ei injuriam, quia destruit rem alienam, seu rem ipsius, licet eo instanti quo destruitur non sit ipsius, cum tunc nullius sit, nullus enim habere potest dominium illius, quod non est, ut supra ostendi D. 34. sect. 4. num. 1. & sequentibus. Imò si unus Angelus posset alium Angelum vel hominem momento annihilare, negabit opinor nemò annihilationem illam ipsi fore injuriosam, ergo & eodem modo esse poterit violenta.

III. Ad hoc itaque ut res aliqua in desitione, seu destructione patiatur violentiam, non requiritur, ut res illa tunc existat, sed ideo patitur violentiam, quòd non existat, cum ei tunc debeatur existentia. Hinc tamen oritur difficultas, sequi enim videtur rem illam semper postea, etiam post primum instans desitionis, pati violentiam, cum tunc etiam non existat. Negatur tamen sequela: sicut enim non dicitur res desinere tempore sequente, sed solum primo instanti, licet tam non sit illo insequente tempore, ac illo instanti, ita non nisi illo instanti desitio dicitur ei violenta. Ratio est: tunc enim solum est illi violenta desitio, seu non esse, quando debebatur ei conservatio, seu quando pugnam & contrarietatem suam exercent forma, & illius privatio, hæc verò solum contingunt primo instanti desitionis, nullo siquidem instanti sequente post primum debetur ei conservatio, ipso facto namque quòd semel desierit, & interrumpatur cursus quasi existentie, non amplius habet jus ad existendum, imò non nisi miraculose potest denuò existere, connaturaliter enim in his circumstantiis habere esse amplius non potest.

IV. Quæres, utrum privatio possit alicui esse violenta. Respondetur affirmativè: cum enim subiectum frequenter positivam inclinationem & appetitum habeat ad formam aliquam, tanquam ad suam perfectionem, seu ut ad aliquid sibi bonum, est contra illius inclinationem & propensionem illo carere. Hoc tamen intelligitur non quando subiectum habet quancumque capacitatem & aptitudinem ad illam formam (quo modo tenebræ non sunt violentæ aëri) sed peculiarem habere debet illius exigentiam, sic materiæ primæ violentum esset spoliari omni formâ, igni orbari calore, aqua non solum habere calorem, sed etiam carere frigore sibi connaturaliter debito, & alia id genus.

V. Sic etiam agentia naturalia patiuntur violentiam, quando concursus ipsis denegatur ad operandum, cum maximum sibi à naturâ insitum habeant impetum & inclinationem ad operationes sibi connaturales, ut ignis ad comburendum, lapidis ad cadendum & similia, quæ his agentibus ideo sunt violenta, quia secundum se, & antecedenter ad impedimentum extrinsecum habent virtutem adequatam in se respectu talium operationum & effectuum, ut supra diximus, licet in sensu composito subtractionis concursus, non possint, & consequenter nec petant agere.

VI. Neque in causis tantum necessariis hoc verum est, sed interdum etiam in liberis; quæ scilicet præveniuntur cogitatione ex se indifferente, & reliqua omnia habent ad liberè operandum requisita, patiuntur etenim violentiam respectu illius actus, quem voluntas exempli gratiâ de facto erat elicitura, si ab eo merè ab extrinseco impediatur, ut si Deus subtrahat concursum: Licet autem humanitas pateretur violentiam, si privaretur omni subsistentiâ, Humanitati tamen Christi non erat violentum spoliari propriâ subsistentiâ, utpote cujus defectus melius suppletur per divinam.

Non causa tantum necessaria, sed etiam libera per subtractionem concursus pati possunt violentiam.

Non causa tantum necessaria, sed etiam libera per subtractionem concursus pati possunt violentiam.

Non causa tantum necessaria, sed etiam libera per subtractionem concursus pati possunt violentiam.

SECTIO TERTIA.

Positne actio esse violenta agenti.

I. **Q**UON aliiis terminis proponi solet, utrum agenti quâ agenti inferri possit violentia. Et videtur non posse, tum quia in ipsa definitione violenti ponitur passum, quod proinde essentiale videtur violentiæ: deinde in violentiâ non debet agens conferre vim, si autem agat, necessario confert vim, cum physicè influat.

II. Mihi tamen non improbabile videtur, quod affirmant aliqui, posse scilicet actionem interdum esse agenti violentam, quando nimirum sit ab ex-

trinseco contra naturalem propensionem & inclinationem agentis, & consequenter, licet agat, agit tamen coactè, sicque vis ei infertur, etiam quâ agenti. Sic si quis malleo utatur, sursum eum elevando motu violento, & per illum alia corpora sursum similiter impellat, motus ille & ut actio, quâ corpora illa gravia movet sursum, non minus est malleo violenta, quam motus quo ipse malleus sursum movetur, quamvis aliqui hanc vocent violentiam tantum radicalem. Illa tamen videtur esse mens Aristotelis 2. Ethicorum, ubi ait animalia & inanimata vi multa facere, & pati. Unde & S. Damascenus lib. 2. de fide cap. 24. inspontaneum ait, non modò in patiendo, sed etiam in agendo reperiri.

Nec obstat, in definitione violenti poni passum, sumitur enim latè pro subiecto scilicet denominationis. Unde agens tunc patitur vim extrinsecam, dum cogitur id agere, quod est contra naturalem ejus inclinationem, eo modo quo aliquid patitur & recipit extrinsecè. Et hoc modo explicatur etiam quod in definitione violenti additur, Passio non conferente vim, seu renitente; nec enim requiritur ut positivè & physicè non agat, sed ut quantumcunque agit, agat non secundum inclinationem naturalem & propensionem, sed coactum ab extrinseco, quod ubi contingit patitur violentiam. Unde non video cur non possit anima vel Angelus in operationibus etiam vitalibus, à se elicitis, pati violentiam, de quo plura dicentur sect. sequente, num. octavo.

Quæres, utrum privatio possit alicui esse violenta. Respondetur affirmativè: cum enim subiectum frequenter positivam inclinationem & appetitum habeat ad formam aliquam, tanquam ad suam perfectionem, seu ut ad aliquid sibi bonum, est contra illius inclinationem & propensionem illo carere. Hoc tamen intelligitur non quando subiectum habet quancumque capacitatem & aptitudinem ad illam formam (quo modo tenebræ non sunt violentæ aëri) sed peculiarem habere debet illius exigentiam, sic materiæ primæ violentum esset spoliari omni formâ, igni orbari calore, aqua non solum habere calorem, sed etiam carere frigore sibi connaturaliter debito, & alia id genus.

Sic etiam agentia naturalia patiuntur violentiam, quando concursus ipsis denegatur ad operandum, cum maximum sibi à naturâ insitum habeant impetum & inclinationem ad operationes sibi connaturales, ut ignis ad comburendum, lapidis ad cadendum & similia, quæ his agentibus ideo sunt violenta, quia secundum se, & antecedenter ad impedimentum extrinsecum habent virtutem adequatam in se respectu talium operationum & effectuum, ut supra diximus, licet in sensu composito subtractionis concursus, non possint, & consequenter nec petant agere.

Neque in causis tantum necessariis hoc verum est, sed interdum etiam in liberis; quæ scilicet præveniuntur cogitatione ex se indifferente, & reliqua omnia habent ad liberè operandum requisita, patiuntur etenim violentiam respectu illius actus, quem voluntas exempli gratiâ de facto erat elicitura, si ab eo merè ab extrinseco impediatur, ut si Deus subtrahat concursum: Licet autem humanitas pateretur violentiam, si privaretur omni subsistentiâ, Humanitati tamen Christi non erat violentum spoliari propriâ subsistentiâ, utpote cujus defectus melius suppletur per divinam.

Ostenditur agenti quâ agenti inferri posse violentiam.

Quid in definitione violenti intelligatur per passum.

Privatio potest rei alicui esse violenta.

Tunc hoc contingit, quando subiectum habet alicuius formam exigentiam.

Si agentibus naturalibus negatur concursus, patiuntur violentiam.

Non causa tantum necessaria, sed etiam libera per subtractionem concursus pati possunt violentiam.